

Pri peči.

Kakor je v poletnih večerih veselo in prijetno v prostem zraku, takó je pozimi veselo pri toplej peči, in mnogokrat je ta še celó premajhena, da bi vsak, ki je pri hiši, svoj hrbet obrnil k njej. Takó so tudi necega zimskega večera pri Martinovih pri peči sedeli in koščice luščili, ki so jih v jeseni Martinova mati iz buč iztrébili. Ali niso bili samo domači, tudi šosedovi so bili in ž njimi je prišel sosedov Ivanek. In kakor imajo otroci v zimskih večerih veselje poslušati lepe pripovedke, básni ali kaj drugega, takó je tudi Ivanek prišel k Martinovim samo zaradi tega, da bi kaj lepega slišal. — Ravno je odmolila Martinova bábrica angeljsko pozdravljenje in velik križ naredila preko čela, da jo začènè Ivanek prositi, naj bi jim kaj lepega povedala. Ko so tudi drugi v to silili, obriše si bábrica usta, malo pokašlja in pravi; „No, ker si že velik kup bučnih koščic naluščil, hočem ti povedati nekaj, kar ti gotovo v spominu ostane, in še na stare dni boš pómnil in znal, da bogastvo pride in otide; sreča ní stalna, ali kakor národni prigovor pravi: „Sreča je opotočna.“

„Dolgo je že tega, ko sem bila tako mlada kakor si zdaj ti,“ nadaljuje bábrica; „čez sedemdeset pomladi že pomnim in lasjé se mi vedno bolj bélijo. Takrat, ko sem bila otrok, živel je v našej vási premožen mož, ondu, kjer je zdaj Boštjanova hiša, ondu je imel svojo obširno hišo. Bogat je bil silno, da se je z bogastvom bahal, ali bil je skóp in trd kakor kamen; zató so ga ljudjé sploh imenovali „skopuha.“ Če je prišel k njegovej hiši berač in ga je v božjem imenu prosil kacega darú, pognal ga je od hiše, le redko kedaj je kateri dobil kako plésnjivo skorjico kruha iz njegovih rok. A tudi v cerkev ni hodil, kakor da bi se Bogá bal, a ljudjé so govorili, da v njegovej hiši niti bridke martre ni bilo. Njegova pobožna žena je jokála in prosila Bogá, da bi se nje mož poboljšal, ali Bog jo je hotel še bolj v potrpežljivosti skušati, in njen mož je postajal vedno hudóbnejši. Žena ga je prosila in svarila ter ga opominjala na božjo kazen, ki je že toliko hudóbnežev zadela, ali vse to je skopuha še bolj razjezilo. Tedáj se je navadno v izbo zaprl, in ljudjé so pripovedovali, da je denarje štél. — Ali tudi njega je zadela, kakor vsacega hudobneža, kazen božja. Črni oblaki so se pridrvili od daleč in zakrili svitlo solnce, da je bila malo ne temá kakor po noči. Grmelo in bliskalo se je, da je bilo gróza, in bliski so temó razsvitljevali. Dobro še vem, kakor da bi bilo včeraj, da so mati — Bog jim daj večno luč in pokoj — jokali in mení rekli: „Anika moli, ti si še nedolžen otrok, da bi Bog odvrnil svojo šibo od nas;“ in začeli sve z materjo moliti. Kar silno zagrmí, da se je zemlja stresla, strašno se zablisne in skopuhova hiša je bila v plamenu. Zdaj se oblaki razpršé, kakor da bi ne hoteli gledati strašnega ognja. Čeravno se skopuh nobenemu ni smilil, smilila se je ljudém njegova dobra žena, in hitro so šli gasit. Ali malo so opravili, hiša je bila kmalu v pepelu. Ljudjé so mislili, da bo to skopuha poboljšalo, ali varali so se; še le hudóbnejši je postajal. Rotíl in klél je, da ga je bilo gróza slišati. Imel je še nekje mnogo denarja skritega, in zopet je začel hišo zidati. Njegova žena je žalosti zbolela, ali hudobni mož jej ni hotel poslati po zdravnika; pridna

žena je morala umreti in takó jo je Bog rešil vseh nadlog, težav in béde. Ljudjé so z glavami majali in rekli. „Še ženo je pod zemljo spravil!“ Odkar je skopuhova žena umrla, šlo je pri njem vse narobe. Da bi si jezo utolažil, začel je v kréme zabajati in gospodarstvo zanemarjati. Kos za kosom svojega posestva je začel prodajati, a naposled je pobral še to, kar je imel ter je odšel iz naše vasi, da se ogne sramoti. Nihče ni vprašal po njem in tudi ni nihče znal, kam je šel, samo Boštjanovi, katerim je hišo prodal, v katerej še dandanes stanujejo, znali so, da je odšel tjà nekam na Nemško.

Preteklo je nekaj let; več ljudi v naši vási se je preselilo na drugi svet — Bog jim daj večni mir in pokoj — in drugi so jih nadomestili. Tudi jaz sem odrasla, nisem več gonila živine na pašo in tudi nisem več opravljala otročjih opravil, bila sem že odrasla ženska. Na skopuha smo že malo ne vsi pozabili, samo pri Boštjanovih so še mislili nanj, ker so mu bili še nekaj na hiši dolžni. Če je pa Boštjana kdo po skopuhu vprašal, z ramami je zmajal in dejal: „Bog si ga znaj, kje je? menda ga že zemlja krije. Če ga skoraj ne bode od nikoder, plačal bodem s tem, kar mu sem še dolžan nekoliko sv. maš, da bi mu Bog grehe odpustil.“ — Bilo je neke nedelje popóldne in otroci so zagnali velik krik pod našo lipo. Prišel je namreč po poti razcapan berač ob lesenej nogi. Nikogar ni ogovoril, nego naravnost je šel k Boštjanovim. Boštjana ni bilo domá, a žena si je mislila, da starec vbogajme prosi, ponudi mu kos kruha, ali mož ga noče vzeti, nego nasméhne se in v očéh mu zaigrajo solzé. V tem tudi Boštjan pride, kateri takó spozna nekdanjega hudobnega — skopuha. Ali za Bôga kakšen je bil! raztrgan in umazan, da ga je bilo komaj poznati. Za dolg, ki mu ga je bil Boštjan dolžan, izvolil si je, da bo nekoliko dni pri njem živel, a potlej bo šel zopet s trebuhom za kruhom. Ali Bog je drugače obrnil; skopuh ni dolgo živel na ónem kraju, kjer je toliko hudobnega storil; umrl je menda od žalosti. Majhen lesen križ so mu postavili na grob in Boštjanov oče so zapisali nanj besede: „Bogastvo je minljivo!“ Pa tudi ta križec ni stal dolgo na skopuhovem grobu, podrl se je in trava se je zarasla po grobu, ki stoji zapuščen ter se nihče ne briga zanj.“

Takó je pripovedovala Martinova bábica; ali tega nihče niti opazil ni, da so otroci pozabili na koščice z odprtimi usti jo poslušajoč; a Ivanek se poslovi ter otide domóv v toplo posteljo, kjer se mu je vso noč sanjalo o bogatem skopuhu, ki je naposled takó ubožno umrl.

Rad je hodil k Martinovim, kjer je bábica vselej kaj lepega povédati znala.

Janko Zagorski.

—*—

Ptičice v snegu.

do jih ne pozná teh pri nas prezimovajočih ljubeznjivih, drobnih živalic, ki nas že od spomládi, od ónega časa, ko je prvo listje pognalo iz drevesnih vej, razveseljujejo s svojim mičnim petjem, v sladko pesen izlivajoč óna čutila, kákeršne čuti njih drobno srcé? Takrat so imele te drobne ptičice pač dosti dela, da bi si poiskale pripravnega mesta v svojo naselitev, da bi svoja prebivališča in gnezda obvarovale tujih prišlecev, da